

Klassieke Olympiaden 2017-2018

Opgaven Grieks

ronde 1

Vooraf aan de leerlingen

- De Griekse tekst is voorzien van aantekeningen die je op pagina 2 vindt.
- Er zijn in totaal 31 vragen. Elke vraag is 1 punt waard.
- De tijd waarin de toets afgenomen wordt, bedraagt maximaal 50 minuten.
- Het gebruik van een Grieks-Nederlands woordenboek is toegestaan, zoals bij het Centraal Eindexamen.
- Het gebruik van een woordenboek Nederlands is niet toegestaan.

Veel succes!

Inleiding

Onderstaande tekst vat de inhoud van de tragedie Andromache van Euripides samen. Hierin wordt verteld wat er met Andromache gebeurde nadat ze door Neoptolemos, de zoon van Achilles, als eergeschenk uit Troje was meegenomen.

Tekst

1 Νεοπτόλεμος ἐν τῇ Τροίᾳ γέρας λαβὼν Ἀνδρομάχην, τὴν Ἔκτορος
2 γυναῖκα, παῖδα ἔτεκεν ἐξ αὐτῆς. Ὑστερον δὲ ἐπέγημεν Ἑρμιόνην, τὴν
3 Μενελάου θυγατέρα. Δίκας δὲ πρῶτον ἠτηκῶς τῆς Ἀχιλλέως
4 ἀναιρέσεως τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, πάλιν ἀπῆλθεν ἐπὶ τὸ χρηστήριον
5 μετανοήσας, ἵνα τὸν θεὸν ἐξιλάσῃται. Ζηλοτύπως δ' ἔχουσα πρὸς
6 τὴν Ἀνδρομάχην ἢ βασιλῆς ἐβουλευέτο κατ' αὐτῆς θάνατον,
7 μεταπεμψαμένη τὸν Μενέλαον· ἡ δὲ τὸ παιδίον μὲν ὑπεξέθηκεν, αὐτὴ
8 δὲ κατέφυγεν ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Θέτιδος. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μενέλαον καὶ τὸ
9 παιδίον ἀνεῦρον καὶ ἐκείνην ἀπατήσαντες ἤγειραν. Καὶ σφάττειν
10 μέλλοντες ἀμφοτέρους ἐκωλύθησαν Πηλέως ἐπιφανέντος.
11 Μενέλαος μὲν οὖν ἀπῆλθεν εἰς Σπάρτην, Ἑρμιόνη δὲ μετενόησεν
12 εὐλαβηθεῖσα τὴν παρουσίαν τοῦ Νεοπτολέμου. Παραγενόμενος δὲ
13 Ὀρέστης ταύτην μὲν ἀπήγαγε πείσας, Νεοπτολέμῳ δὲ ἐπεβούλευσεν· ὄν
14 καὶ φονευθέντα παρῆσαν οἱ φέροντες. Πηλεῖ δὲ μέλλοντι τὸν νεκρὸν
15 θρηνεῖν Θέτις ἐπιφανεῖσα τοῦτον μὲν ἐπέταξεν ἐν Δελφοῖς θάψαι, τὴν δὲ
16 Ἀνδρομάχην εἰς Μολοσσοὺς ἀποστεῖλαι μετὰ τοῦ παιδός, αὐτὸν δὲ
17 ἀθανασίαν προσδέχεσθαι. Τυχῶν δὲ αὐτῆς εἰς μακάρων νήσους ᾤκησεν.

Hypothesis bij Euripides Andromache

Aantekeningen

regel 1	τὸ γέρας, γερῶς	eergeschenk
regel 2	ἐπιγαμέω, <i>aor.</i> ἐπέγημα + <i>acc.</i>	trouwen met
regel 2/3	αἰτέω δίκας + <i>gen.</i> + <i>acc.</i>	van iemand schadevergoeding eisen voor
regel 3	ἡ ἀναίρεσις, ἀναιρέσεως ἀπέρχομαι	moord weggaan
regel 4	τὸ χρηστήριον	orakel
regel 5	μετανοέω ἐξιλάσκομαι, <i>aor.</i> ἐξιλασάμην ζηλοτύπος	spijt hebben verzoenen jaloers
regel 6	ἡ βασιλῖς, βασιλίδος κατά + <i>gen.</i>	koningin tegen
regel 7	τὸ παιδίον ὑπεκτίθημι	zoontje in veiligheid brengen
regel 8	καταφεύγω Οἱ περὶ τὸν Μενέλαον	vluchten soldaten van Menelaos
regel 9	ἀνεῦρον ἐκείνην ἐγείρω σφάττω	<i>lees:</i> ἀνηῦρον; ἀνευρίσκω ontdekken <i>verbind met zowel ἀπατήσαντες als ἤγειραν</i> weghalen doden
regel 10	ἐπιφαίνομαι, <i>aor.</i> ἐπέφανην	verschijnen
regel 11	ἀπέρχομαι μετανοέω	weggaan spijt hebben
regel 12	εὐλαβέομαι + <i>acc.</i> ἡ παρουσία παραγίγνομαι	bang zijn voor aankomst aankomen
regel 13	ἀπάγω ἐπιβούλεύω + <i>dat.</i> ὄν	wegvoeren belagen <i>lees:</i> τοῦτον; <i>lijdend voorwerp bij οἱ φέροντες</i>
regel 14	οἱ φέροντες	<i>hiermee worden de dragers van het lijk bedoeld</i>
regel 15	θρηνέω + <i>acc.</i> ἐπιφαίνομαι, <i>aor.</i> ἐπέφανην ἐπιτάττω	<i>hullen om</i> verschijnen bevelen
regel 16	οἱ Μολοσσοί ἀποστέλλω	de Molossiërs wegsturen
regel 17	ἡ ἀθανασία προσδέχομαι μάκαρ, μάκαρος	onsterfelijkheid ontvangen gelukzalig

Vraag 1

Regel 2 παῖδα

Welk Nederlands woord heeft een etymologische overeenkomst met παῖδα?

- A. autoped
- B. orthopeed
- C. pedagoog
- D. pedicure

Vraag 2

Welk woord verwijst niet naar Andromache?

- A. γέρας (regel 1)
- B. γυναῖκα (regel 2)
- C. παῖδα (regel 2)
- D. αὐτῆς (regel 2)

Vraag 3

Regel 2 ἔτεκεν

Het onderwerp van ἔτεκεν is:

- A. Andromache
- B. Hektor
- C. Hermione
- D. Neoptolemos

Vraag 4

Regel 2 Ἑρμιόνην

Wie was de moeder van Hermione?

Vraag 5

Regel 3-4 τῆς Ἀχιλλέως ἀναιρέσεως

Hiervoor zijn verantwoordelijk:

- A. Andromache en Apollo
- B. Andromache en Hector
- C. Apollo en Paris
- D. Hector en Paris

Vraag 6

Regel 5 μετανοήσας

Waarvan had hij spijt?

Vraag 7

Regel 5 ἐξιλάσθηται

Welke coniunctivus?

- A. adhortativus/aansporing
- B. finalis/doelaangevend
- C. generalis/algemenering
- D. prohibitivus/verbod

Vraag 8

Welke werkwoordsvorm is geen aoristus?

- A. λαβών (regel 1)
- B. ἔτεκεν (regel 2)
- C. ἐβουλεύετο (regel 6)
- D. μεταπεμψαμένη (regel 7)

Vraag 9

Regel 6 κατ'

κατ' is een voorbeeld van:

- A. apostrophe
- B. elisie
- C. krasis
- D. psilosis

Vraag 10

Regel 6 θάνατον

Citeer uit de regels 14-17 het Griekse woord dat een contrast vormt met θάνατον.

Vraag 11

Wie worden achtereenvolgens bedoeld met ἡ βασιλῖς (regel 6), αὐτῆς (regel 6) en ἡ (δὲ) (regel 7)?

- A. Andromache – Hermione – Andromache
- B. Andromache – Hermione – Hermione
- C. Hermione – Andromache – Andromache
- D. Hermione – Andromache – Hermione

Vraag 12

Regel 7 ὑπεξέθηκεν

Welke vorm is dit?

- A. coniunctivus praesentis
- B. indicativus aoristi
- C. indicativus imperfecti
- D. indicativus perfecti

Vraag 13

Regel 8 τῆς Θέτιδος

Thetis is:

- A. de moeder van Neoptolemos
- B. de oma van Neoptolemos
- C. de tante van Neoptolemos
- D. de zus van Neoptolemos

Vraag 14

Regel 10 ἀμφοτέρους

ἀμφοτέρους heeft betrekking op:

- A. Andromache en haar kind
- B. Andromache en Hermione
- C. Andromache en Neoptolemos
- D. Andromache en Peleus

Vraag 15

Regel 10 ἀμφοτέρους

Welk Nederlands woord heeft geen etymologische overeenkomst met ἀμφοτέρους?

- A. amfetamine
- B. amfibie
- C. amfitheater
- D. amfoor

Vraag 16

Regel 9-10 σφάττειν μέλλοντες ἐκωλύθησαν

Zet deze woorden om in het enkelvoud.

Vraag 17

Regel 10 ἐκωλύθησαν

Het onderwerp van ἐκωλύθησαν is:

- A. Andromache en haar kind
- B. De soldaten van Menelaos
- C. Orestes en Hermione
- D. Peleus en Thetis

Vraag 18

Regel 11 Ἑρμίωνη δὲ μετενόησεν

Leg uit waar Hermione spijt van had.

Vraag 19

Citeer uit de regels 8-12 een genitivus absolutus.

Vraag 20

Regel 13 Ὀρέστης

Welke Griekse aanvoerder was de vader van Orestes?

Vraag 21

Regel 13-14 ὄν φονευθέντα

Zet deze woorden om in het meervoud.

Vraag 22

Regel 14 παρήσαν

Welke vorm is dit?

- A. ind. aor.
- B. ind. imperf.
- C. part. aor.
- D. part. praes.

Vraag 23

Regel 14 Πηλεῖ

Peleus is:

- A. de vader van Achilles
- B. de vader van Andromache
- C. de vader van Hektor
- D. de vader van Hermione

Vraag 24

Regel 14 τὸν νεκρὸν

τὸν νεκρὸν verwijst naar:

- A. Achilles
- B. het kind van Andromache
- C. Neoptolemos
- D. Orestes

Vraag 25

Regel 15 ἐπέταξεν

Omschrijf de drie opdrachten.

Vraag 26

Regel 16 ἀποστεῖλαι

Welk type aoristus is hier gebruikt?

- A. thematisch
- B. pseudo-sigmatisch
- C. sigmatisch
- D. stam

Vraag 27

Regel 17 αὐτῆς

Dit woord verwijst naar:

- A. Θέτις (regel 15)
- B. Ἀνδρομάχην (regel 16)
- C. παιδός (regel 16)
- D. ἀθανασίαν (regel 17)

Vraag 28

Zowel in regel 10 als in regel 15 staat een vorm van ἐπιφαίνομαι.

Hoe wordt deze handeling door de beide personages in het toneelstuk gerealiseerd?

- A. Beide op het toneel
- B. Beide als *deus ex machina*
- C. In regel 10 als *deus ex machina*, in regel 15 op het toneel
- D. In regel 10 op het toneel, in regel 15 als *deus ex machina*

Vraag 29

Omschrijf steeds in één regel hoe het afloopt met:

- a. Andromache;
- b. Hermione.

Vraag 30

De vrouw in de afbeelding is Thetis.

Wie is de baby?

- A. Achilles
- B. het kind van Andromache
- C. Neoptolemos
- D. Orestes

Vraag 31

De vrouw op de afbeelding is Andromache. De man ligt op het bed.
De man is:

- A. Hektor
- B. Menelaos
- C. Neoptolemos
- D. Orestes

Einde